

سفر اخیر تیلرسون و مشروعیت سازی برای اقدامات منطقه ای آمریکا

در زمانی که ترامپ همچنان به علت سیاست های جنگ افروزانه و اعلام قدس به عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی مورد نفرت مردم کشورهای مسلمان است و خاورمیانه نیز به سبب اقدامات مداخله جویانه کشورهایمانند آمریکا درگیر تنش درونی شده، تیلرسون وزیر امور خارجه آمریکا نیز به این منطقه سفر کرده است.

در زمانی که ترامپ همچنان به علت سیاست های جنگ افروزانه و اعلام قدس به عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی مورد نفرت مردم کشورهای مسلمان است و خاورمیانه نیز به سبب اقدامات مداخله جویانه کشورهایمانند آمریکا درگیر تنش درونی شده، تیلرسون وزیر امور خارجه آمریکا نیز به این منطقه سفر کرده است. اگر چه وی هدف از این سفر را رایزنی با مقامات و مسوولان کشورهای منطقه برای مبارزه با دولت اسلامی و دست یابی به ثبات و صلح عنوان نموده و همزمان با این سفر، آمریکا هم کمک هایش را به پناهندگان سوری در اردن افزایش داده است اما عملکرد آمریکا در تعامل منطقه ای خلاف این مساله و رویکرد تیلرسون را ثابت می کند.

سیاست های منطقه ای آمریکا همواره بر سه عنصر استوار بوده است. عنصر اول، مصونیت سازی برای رژیم صهیونیستی است. در واقع از نظر آمریکا، تامین امنیت اسرائیل به عنوان خط قرمز سیاست های منطقه ای این کشور است. از این رو، در تعاملات منطقه ای، هر عاملی که این خط قرمز را از سوی کشورهای منطقه با چالش مواجه سازد، مورد پذیرش آمریکا قرار نمی گیرد. بر این اساس، آمریکا توانسته در نهایت برخی از کشورهای منطقه مانند عربستان را که نقش محوری در میان کشورهای جهان اسلام دارند با خود هماهنگ نموده و محور عربستان اسرائیل را در منطقه برای به چالش کشاندن محور مقاومت شکل بدهد به گونه ای که از نظر برخی از کشورهای منطقه؛ اسرائیل به عنوان مساله ای نه چندان با اهمیت و حتی مساله ای حاشیه ای برای آنان قلمداد می شود.

عنصر دوم، نفوذ می باشد. آمریکا بر اساس دکترین سیاست خارجی اش که فرقی هم برای روسای جمهوری این کشور از جمهوری خواهان گرفته تا دموکرات ها نمی کند، افزایش نفوذ خود را در مناطق استراتژیک جهان و از جمله خاورمیانه به عنوان یک اصل سیاسی ثابت در نظر گرفته است. در همین راستا، برای جامه عمل پوشاندن به این سیاست از ابزار نظامی و دخالت استفاده کرده است؛ به گونه ای که هم اکنون دور تا دور منطقه پر از پایگاه های نظامی آمریکاست که با موافقت برخی از کشورهای منطقه صورت پذیرفته که قطعاً یکی از ابزارهای نفوذ و تحت تاثیر قرار دادن تصمیمات کشورهای منطقه این حضور نظامی است.

عنصر سوم در سیاست های منطقه ایش، مقابله با ایران و تلاش برای حذف ایران از معادلات منطقه ای با کمک هم پیمانان منطقه ای خود می باشد. این سیاست هم از یک سو به علت حفظ حریم امنیتی اسرائیل است به گونه ای که تیلرسون در این سفر یکی از محورهای گفت وگو با میشل عون رئیس جمهوری، سعد حریری نخست وزیر و جبران باسیل وزیر امور خارجه لبنان در بیروت توقف، فعالیت های ایران در این کشور و دست برداشتن از حمایت از حزب الله بوده است. البته سیاست سد نفوذ منطقه ای آمریکا در قبال ایران مختص به لبنان نیست بلکه مساله محوری گفت وگویی مقامات آمریکایی با مقامات کشورهای منطقه از جمله عراق، سوریه، عربستان، یمن، قطر و بحرین تاکنون بر همین مبنا بوده است. در واقع آمریکا ایران را مانع اصلی نفوذ منطقه ای و ایجاد حریم امنیتی برای اسرائیل می داند.

عنصر سوم در سیاست های منطقه ای، به طور کلی مشروعیت سازی برای اقدامات آمریکا در سطح منطقه و جهان و به طور خاص بعد از

روی کار آمدن ترامپ، مشروعیت بخشی به سیاست های جنگ محورانه ترامپ در منطقه می باشد . حضور تیلرسون در آمریکا و تظاهرات مردم این کشور خود گویای عدم مقبولیت سیاست های ترامپ در این منطقه است . این اعتراضات در اکثر کشورهای منطقه نیز وجود دارد . اگرچه به واسطه هماهنگی سیاستمدارانشان با آمریکا جامه عمل به خود نمی گیرد.

سفر اخیر تیلرسون وزیر امور خارجه آمریکا به منطقه و دیدار از چند کشور مهم مانند ترکیه ، مصر، لبنان و اردن و مذاکره با مسئولان ارشد این کشورها هم بیانگر تلاش ترامپ برای نفوذ بیشتر در منطقه (این درحالی است که هنوز میان آمریکا با ترکیه بر سر مسایلی مانند حمایت از کردهای جدایی طلب و یا معارضان دولت ترکیه مناقشه وجود دارد به گونه ای که اختصاص بودجه ۵۵۰ میلیون دلاری از سوی آمریکا برای آموزش نظامی در مرزهای سوریه و ترکیه مورد اعتراض اردوغان در سفر اخیر تیلرسون قرار گرفته است) و هم برای جبران شکست راهبردهای منطقه ای آمریکا در مقابله با ایران و محور مقاومت می باشد.

از این رو، اگر چه تیلرسون اعلام کرده است که محور و هدف سفرش مبارزه با دولت اسلامی عراق و شام است اما مردم منطقه این مساله را نمی پذیرند زیرا اولاً خود آمریکا در به وجود آوردن داعش و تجهیز آن نقش داشته است و ثانیاً جهانیان سیاست های متناقض و متعارض آمریکا را طی سال های اخیر در مقابله با دولت اسلامی دیده اند. بنابراین، به نظر می رسد که در سفر اخیر تیلرسون که در ظاهر برای ایجاد صلح و مبارزه با دولت اسلامی بوده اما در پشت پرده تلاش برای مشروعیت سازی اقدامات منطقه ای آمریکا است شکست آمریکا مشهود باشد.